

simpelt det, at vi af direkte Skatter kendte Hartkornsskatterne, d. v. s. Gammelsskatten, som var en modificeret Hartkornsskat, de andre Hartkornsskatter og Bygningsafgifterne. Basta! Det var omtrent det hele, vi kendte af direkte Skatter. Altsaa at ville sammenligne det Udbytte, disse Grundskatter gav, med, hvad der indkom i Told, i Forbrugsafgifter o. s. v., er der ikke nogen Mening i.

Et andet Sammenligningspunkt er ogsaa blevet anvendt af forskellige; og det er Forholdet her mellem direkte og indirekte Beskatning, sammenlignet med det tilsvarende Forhold i andre Lande. Saa-danne Sammenligninger tror jeg, man overhovedet helst bør undlade at anstille, thi naar man ikke har for sig et klart Billede af, hvorledes Skatteforholdene overhovedet ere ordnede i de andre Lande, saa er det slet ikke muligt at drage nogen Slutning fra det ene til det andet. Jeg skal blot nævne et eneste Moment, som spiller en ganske overordentlig stor Rolle. Det er, hvor meget af de offentlige Udgifter der i hvert enkelt Land bæres af Staten, og hvor meget der bæres af Kommunerne. De offentlige Udgifter ere eins Bier, de skulle betaales lige fuldt, men hvorledes Forholdet stiller sig for Statsskatternes Vedkommende, beror jo meget paa, hvor meget af Udgiften der i det ene og det andet Land bæres gennem Kommunerne; den Sag er klar.

Jeg ser ikke rettere, end at vi i Virkeligheden i vort Skøn om, hvad der er bedst og passende ved denne Lejlighed med Hensyn til en forøget direkte Skat paa Personer, ikke have at tage hverken historiske eller Sammenligningshensyn med andre Lande, og det kan heller ikke siges at være en almindelig og anerkendt Erfaring, at der behøves en personlig Beskatning for at have en retfærdig Beskatning. Vi maa skønne frit i denne Henseende ved det, og saa forekommer det mig, at det Moment, der burde spille en meget stor Rolle for os, er: paa hvilken Maade ere da vore nuværende direkte Skatter fremkomne. De ere jo fremkomne derved, at man i 1903 var enig om at afskaffe de gamle direkte Skatter, dem, der hvilede paa Ejendom, Grund o. s. v., og at man fandt det rigtigt, at man erstattede Statskassen det Tab, den led ved, at disse gamle Skatter bortfaldt. Man opgjorde, saa godt man kunde, hvor stort Beløbet var af de gamle Skatter, og man skønnede da, saa godt man kunde, over, hvor meget der vilde behøves af nye Skatter for at dække det. Det var Me-

ningen. Det lykkedes jo ret godt at finde tilstrækkelig Dækning, thi det viser sig nu, at det, der blev givet til Dækning af de 10—11 Mill. Kr., som de gamle Grundskatter udgjorde, var noget, som nu i Ejendomsskyld betyder 5 Mill. Kr. og i Formue- og Indkomstskat 19 Mill. Kr., men ganske vist er der jo i de 19 Mill. Kr. indbefattet det senere Tillæg til Indkomst- og Formueskatten i Anledning af Forsvarslovenes Gennemførelse. Der blev altsaa givet et Vederlag, som fuldt ud og rundeligt dækkede Statskassens tidligere Indtægt af de direkte Skatter. Men hvad der ingenlunde var den almindelige Mening, var, at man her skabte et nyt fast Skatteobjekt til Forøgelse af Indtægten, naar det behagede en at bruge mere, end man havde. Det var ingenlunde Meningen. Jeg har, saa længe jeg kan minde, været en principiel Modstander af Indkomstskatten af to Grunde. Den ene er den, at en Indkomstskat som varig fast Skat vil være en alt for stor Fristelse til en uordentlig Statshusholdning, en Statshusholdning, som ikke giver Balance; thi mangler der et Par Millioner eller saa i at faa Ligevægt, er det den letteste Sag af Verden ved en Omgang paa Skatteskruen at skaffe dem til Veje, naar man har Apparatet. Det er den store Fare, der er ved at have en Indkomstskat til Disposition i Finanshusholdningen. Den har vist sig her at føre til, som jeg sagde, en ikke økonomisk Finanshusholdning, og selv om den ikke havde gjort det, vilde den kunne komme til det. Det var den ene Grund. Den anden Grund er den, at lige saa bange som jeg har været for Indkomstskatten som fordrivende Udsigten til en fornuftig Statshusholdning, lige saa meget har jeg ønsket, at man havde denne Skat til fri Reserve, naar Penge behøves. Det var paa den Maade, vi kendte den før 1903, da brugte vi den af og til som en Ekstraskat i Krigsaarene; men dermed var den ogsaa ophørt. Men det er aabenbart, at naar man bruger den som gement Skatteobjekt, er dens Evne til at figurere paa denne Maade meget snart udtømt. Jeg tror, at det er udtalt, at naar man havde omtrent $\frac{1}{4}$ af hele Skatten hvilende paa de direkte Skatter, kunde man ikke komme videre; jeg er ikke vis paa det, men i alt Fald behøves der ikke noget Bevis for, at naar man benytter enhver Lejlighed, hvor man trænger til Penge, til at tage dem, hvor man kan finde dem, uden videre og uden at gøre sig Samvittighed deraf, er denne Kilde snart udtømt som tilstrækkelig til